

Inatsisartut's Familieudvalg

Familieudvalgets behandling af forslaget EM 2009/126

Vedr. Familieudvalgets spørgsmål i forbindelse med behandling af forslaget om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption kan oplyses følgende:

1)
Hvornår agter Naalakkersuisut at forlænge de gældende barselsperioder, således at Grønland kan komme på niveau med det øvrige Norden forskelle til trods?

Ad 1)

Barselsordningerne, herunder barselsperioderne er meget forskellige i de nordiske lande.

Med henvisning til hjemmesiden for den nordiske socialforsikringsportal www.nordsoc.org kan oplyses følgende vedrørende barselsperioderne i de nordiske lande:

- Finland: Orlovsperioden er mindst 105 dage til moderen, mindst 18 dage til faderen og 158 dage til forældrene (enten moderen eller faderen)
- Sverige: Hver af forældrene skal holde mindst 60 dages orlov; i alt har parret ret til 240 dage. Gravide kan gå på barselsorlov med dagpenge 60 dage inden datoen for den forventede fødsel.
- Norge: Forældrene har ret til 46 uger med fuld støtte eller 56 uger med 80 % støtte. 3 uger før og 6 uger efter fødslen er forbeholdt moderen. 10 uger er forbeholdt faderen. Resten af ugerne deles mellem forældrene.
- Danmark: Den samlede orlovsperiode kan udgøre 52 uger pr. barn for hver af forældrene. Den enkelte orlovsperiode skal for beskæftigede lønmodtagere udgøre mindst 8 uger og for andre mindst 13 uger. Retsbaseret orlov er den orlov, man ubetinget har ret til, når betingelserne for orlov i øvrigt er opfyldte. Hver forælder har kun en retsbaseret orlovsperiode pr. barn. Dog har selvstændige ret til at holde orlov i flere perioder i op til 52 uger uden andre betingelser end, at hver sammenhængende orlovsperiode skal være mindst 13 uger.
- Island: Moderen har ret til 90 dages orlov. Faderen har ligeledes ret til 90 dages orlov. Forældrene har derudover ret til 90 dages orlov.

30. oktober 2009
Sags nr.
2009-020755
Dok.nr. 248070

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 55 05
E-mail: in@gh.gl

Færøerne: Der gives orlov i maksimalt 26 uger, hvoraf 4-8 uger kan tildeles før selve fødslen.

Det må konkluderes, at niveauet i de nordiske lande er meget forskelligt. Endvidere varierer perioderne for moderen, faderen samt forældrene meget fra land til land.

Naalakkersuisut har på nuværende tidspunkt ikke planer om at forlænge barselsorloven.

2)

Hvilke konkrete kursustilbud har Naalakkersuisut planlagt for sagsbehandlerne i kommunerne inden lovens forventede ikrafttræden den 1. januar 2010?

Ad 2)

Jf. FFL 2010 hovedkonto 30.01.03, Kurser og efteruddannelse om det sociale område, afholder Departementet for Sociale Anliggender kurser i forbindelse med bl.a. implementering af lovgivning på det sociale område.

Planlægning af kursus vedrørende ny lovgivning om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption må afvente lovens vedtagelse. Departementet for Sociale Anliggender forventer dog at kunne afholde kursus for de kommunale sagsbehandlere hurtigst muligt efter lovens vedtagelse. Tidspunktet vil blive fastsat efter dialog med KANUKOKA og kommunerne herom.

3)

I forelæggelsen siges det, citat begynder: **"I lovforslaget får adoptanter, som ikke bor sammen med adoptivbarnet samme mulighed som forældre for orlov og dagpenge."**, citat slut. Kan medlemmet af Naalakkersuisut forklare, hvordan det skal forstås, især hvordan det skal forstås med at få et barn, som man ikke bor sammen med?

Ad 3)

Det skal forstås således, at adoptanter af et barn, som de ikke har boende hos sig på det tidspunkt hvor de adopterer barnet, får de samme rettigheder til orlov og dagpenge, som biologiske forældre har. Adoptanter får ret til en uges orlov i forbindelse med afhentning af et eller flere børn i Grønland og tre ugers orlov, når der skal hentes et eller flere børn udenfor Grønland. Disse regler er også en måde at ligestille adoptanter med de biologiske forældre, således at tiden til at hente et barn ikke skal tages ud af de 15 henholdsvis 19 ugers barselsorlov.

4)

Finder medlemmet af Naalakkersuisut anledning til en præcisering af rettigheder og pligter for hustruer til fangere, idet disse kan anses som selvstændige?

Ad 4)

§§ 32 – 34 vedrører ret til dagpenge for selvstændigt erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefælle eller samlever. Da hustruer til fangere er omfattet af

disse bestemmelser, vurderes der ikke at være behov for ændring i bestemmelserne.

5)

Medlemmet af Naalakkersuisut bedes redegøre for, hvorfor en mand, der juridisk er far til et barn kan få orlov, mens den mand, der rent faktisk bor sammen med barnets mor ikke kan få orlov?

Ad 5)

Hertil skal bemærkes, at orlovsretten er knyttet til forældreskabet. Der følger både rettigheder og pligter med til det at blive forældre, for eksempel forsørgelsespligt. Det er ikke givet, at den mand, som på fødselstidspunktet bor sammen med barnets mor, og som ikke er far til barnet, vil komme til at spille en rolle i barnets liv.

6)

Medlemmet af Naalakkersuisut bedes redegøre for, hvorfor en mand, der juridisk er far til et barn kan få orlov, mens den mand, der rent faktisk bor sammen med barnets mor ikke kan få orlov?

Der henvises til svar på 5).

7)

Lovteknisk Funktion i Inatsisartut har udarbejdet et lovteknisk notat til forslag til konkrete sproglige forbedringer i forslaget. Dette blandt andet til forslagens § 19, stk. 3 og 4, § 25. Agter medlemmet af Naalakkersuisut på denne baggrund at fremsende ændringsforslag til 2. behandling?

Ad 7)

Ja, der vil blive fremsat ændringsforslag til 2. behandling. Udover ændringsforslag vedrørende de bestemmelser, som Lovteknisk Funktion har bemærkninger til, vil også blive medtaget forslag til ændring af § 14, stk. 1, således at begrænsningen af orlovsperioden til højst 5 uger udgår.

8)

Lovteknisk Funktion har endvidere påpeget en række steder, hvor bemærkningerne til forslaget ikke fremstår klart og entydigt, foruden at bemærkningerne i bred forstand ikke uddyber lovteksten eller i bedste fald henviser til tidligere identiske regler og bemærkninger, hvilket ikke bidrager bruger og sagsbehandlere af lovgivningen nogen hjælp. Hvad agter medlemmet af Naalakkersuisut at gøre ved dette?

Ad 8)

Vedrørende Lovteknisk Funktions bemærkninger til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser kan følgende uddybes:

Til bemærkningerne til § 7, stk. 6 kan tilføjes:

Ved anden passende beskæftigelse forstås arbejde af tilsvarende karakter som nuværende arbejde, idet det dog fortsat skal sikres, at arbejdets karakter, efter lægeligt skøn, ikke medfører risiko for fosteret eller graviditeten, jf. stk. 4.

Det er ikke Departementet for Sociale Anliggenders erfaring, at der er problemer med praksis på området.

Til bemærkningerne til § 19, stk. 2 kan tilføjes:

Ved undervisning af underordnet karakter forstås undervisning udover hvad, der er fastsat i reglerne for pågældende uddannelse.

Til bemærkningerne til § 40, stk. 2 kan tilføjes:

Er der risiko for, at en modtager af dagpenge i løbet af få dage bruger hele dagpengebeløbet på eksempelvis alkohol, så der ikke er nok penge til at dække familiens nødvendige daglige fornødenheder, skal dagpengene udbetales i naturalier. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn i familien ikke udsættes for risiko for nød eller vanrøgt i forbindelse med en kontant udbetaling af dagpengene. Det er altid barnets tarv, der kommer først.

Denne bestemmelse svarer til en tilsvarende bestemmelse i landstingsforordningen om offentlig hjælp.

Ovennævnte tilføjelser/udbygninger vil blive medtaget, når der udarbejdes vejledning til Inatsisartutloven.

Med venlig hilsen

Maliina Abelsen